

ЧЕТИРИДЕСЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ТРАНСПОРТ И СЪОБЩЕНИЯ

10.25
№ 133

СТАНОВИЩЕ

Относно: Определение на Конституционния съд от 23. 02. 2006 г., с което Народното събрание е конституирано като страна по конституционно дело № 4/2006 г. за установяване на противоконституционността на отделни разпоредби от Закона за изменение и допълнение на Закона за автомобилните превози /обн. ДВ, бр. 92 от 2005 г./, образувано по искане на група народни представители от 40-тото Народно събрание.

В искането си 52-мата народни представители настояват за обявяване на противоконституционност на разпоредби от Закона за изменение и допълнение на Закона за автомобилните превози /обн. ДВ, бр. 92 от 2005 г./.

Според народните представители разпоредбата на § 4, т. 5 от изменителния закон, изискваща при вписване за първи път в регистъра на превозно средство, извършващо таксиметров превоз на пътници да не са изтекли повече от 5 години от първоначалната му регистрация е конституционнонесъобразна.

Искателите споделят мнение за противоконституционност и на разпоредбата на § 14, т. 1, с която се урежда проблемът с регистрираните превозни средства, извършващи таксиметров превоз на пътници, за които се въвежда изискването да не са изтекли повече от 10 години от датата на първоначалната им регистрация.

Народните представители смятат, че отлагането на влизането в сила на атакуваните по-горе разпоредби – § 31, т. 2 и 3 са също в противоречие с Конституцията на Република България.

По § 4, т. 5

Според вносителите на искането разпоредбата на § 4, т. 5 противоречи на разпоредбата на чл. 6, ал. 2 от Конституцията на Република България.

Член 6, ал. 2 гласи: “Не се допускат никакви ограничения на правата или привилегии, основавани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние.”

Поддържа се мнението, че текста на § 4, т. 5 поставя в неравностойно положение превозвачите и водачите на таксиметрови автомобили, осъществяващи дейността си със стари автомобили спрямо същата категория лица, управляващи нови автомобили, като по този начин е допусната дискриминация и неравенство въз основа на имуществено състояние. Не бил спазен един от основните принципи на Конституцията - равенство пред закона. Налице, според тях, е различно отношение: лицата с по-високи доходи ще имат възможност да изпълняват изискванията на Закона за възраст на управляван таксиметров автомобил до 5 години, докато тези без достатъчно имуществено състояние няма да имат тази възможност.

Текстът на чл. 6 урежда равенството на гражданите, но не изключва правото на законодателя да установява със закон специфични условия и изисквания за извършване на определена стопанска дейност.

Разпоредбата на § 4, т. 5 от изменителния закон урежда обществените отношения в областта на таксиметровите превози. С нея се въвежда изискване към превозните средства, извършващи таксиметров превоз на пътници, когато се вписват в регистъра за първи път от датата на първата им регистрация да не са минали повече от 5 години. Тя засяга един ограничен кръг от българските граждани - превозвачите и водачите на превозните средства, извършващи таксиметров превоз на пътници. Много по-внушителен е процента на потребителите на таксиметрови услуги - български и чужди граждани, пребиваващи постоянно или временно в страната. В Комисията по транспорт и съобщения бяха проведени публични дискусии с цел постигане на баланс в интересите. Всеобщо беше мнението, че българският автомобилен парк е морално остарял, че това е една от основните причини за увеличаващият се непрекъснато брой на пътно-транспортните произшествия. Безнадеждно остарелият автомобилен парк е една от основните причини за замърсяването на околната среда с вредни газове и емисии. Отбелязано беше, че България като страна на прага на Европейския съюз трябва да обнови автомобилния си парк, така както е направила Румъния, а и другите съседни на нас държави. Република Румъния е обновила изцяло своя автомобилен парк, като с това се оказва конкурентноспособна на страните членки на Европейския съюз.

Вносителите на искането се позовават на Решение № 6388/2005г. по Адм. д. № 5722/2004г. на Върховния административен съд, с което се отмени Наредба № 34 за таксиметров превоз на пътници. Но никъде не се посочва, че основният аргумент на ВАС за отмяната ѝ, е че изискването за години не е законово регламентирано. По тази причина това се уреди в Закона за изменение и допълнение на Закона за автомобилните превози. С приемането на тази разпоредба се цели подобряването на транспорта като цяло, а в частност подобряване и приближаване на качеството на

таксиметровите услуги в страната до нивото на държавите членки на Европейския съюз. Смятаме, че разпоредбата на §4, т. 5 не нарушава Конституцията, тъй като се отнася за определена сфера – таксиметров превоз на пътници и засяга тесен кръг лица - превозвачи и водачи на леки таксиметрови автомобили, упражняващи дейността от името на превозвачи, но за своя сметка и е пряко свързана с подобряване на безопасността на движението по пътищата и опазването на околната среда.

По §14, т. 1

Другата атакувана разпоредба от Закона за изменение и допълнение на Закона за автомобилните превози е разпоредбата на § 14, т. 1, която поставя изискване спрямо регистрираните вече превозни средства, извършващи таксиметров превоз на пътници - за тях трябва да не са изтекли повече от 10 години от датата на първата им регистрация. Изложените от народните представители твърдения за противоречие на горепосочената разпоредба с чл. 5, ал. 1 и 2, чл. 16, чл. 19, ал. 1 и 2 и чл. 48, ал. 1 и 3 от Конституцията не могат да бъдат споделени. Вносителите смятат, че текста ограничава свободната стопанска инициатива и се създават различни правни условия за стопанска дейност, като по този начин се създава предпоставка за злоупотреба с монополизма, нелоялната конкуренция и не са защитени потребителите на таксиметрови услуги. Неоснователно е твърдението за противоречие с чл. 19, ал. 2 от Конституцията, защото режимът предвижда равенство на всички превозвачи, които желаят да извършват таксиметров превоз на пътници. Законодателят има възможност да предвижда нови, по-високи изисквания за извършване на дадена дейност.

Разпоредбата на § 14, т. 1 се опитва да регулира плавното и поетапно обновяване на автомобилния парк, като по никакъв начин не ограничава свободната стопанска инициатива. Напротив, тя урежда заварените обществени отношения в областта на таксиметровия превоз на пътници, като позволява постепенното приспособяване на превозвачите и водачите на превозни средства, извършващи таксиметров превоз на пътници от името на превозвач, но за своя сметка към новите законови изисквания. Законът позволява те да упражняват своята дейност, ако не са изтекли повече от 10 години от първоначалната регистрация на автомобилите им. Предвидено е поетапно извеждане от експлоатация на всички автомобили над 10 годишна възраст, което е израз на възприетата държавна политика за постепенно обновяване на автомобилния парк в Република България.

На проведените обсъждания и дискусии в Комисията по транспорт и съобщения беше отбелязано, че по-голямата част от автомобилите, осъществяващи таксиметров превоз на пътници – над 60% вече са подменени. Ние смятаме, че за времето от приемането на закона - месец ноември 2005 г. до настоящия момент процентът значително е нараснал.

Вносителите развиват тезата, че потърпевши са не само хората, упражняващи тази дейност, но и обикновените граждани, потребители на таксиметрови услуги. България като страна, очакваща присъединяване към Европейския съюз и българските граждани се стремят към повишаване нивото на обслужване, а не обратно. Ние считаме, че тази разпоредба в никакъв случай не засяга правата и интересите на всички граждани, както посочват вносителите, а ги защитава.

Посочено е, че се нарушава правото на труд – основно право на гражданите. Цитираните разпоредби не ограничават правото на труд, а целят неговото подобряване. Опазването на живота на гражданите и гарантирането на по-добри условия на живот са приоритет на българското законодателство. Комисията по транспорт и съобщения е променяла многократно Закона за движението по пътищата с цел подобряване безопасността на движението по пътищата. Печална е ежедневната статистика на направление „Пътна полиция” към Министерство на вътрешните работи за пътнo-транспортните произшествия и загиналите на пътя.

Неоснователен е аргумента, че малките фирми, упражняващи таксиметрова дейност и водачите, упражняващи дейността от името на превозвач, но за своя сметка ще отпаднат от пазара. Пазарната икономика се развива в условията на конкурентност, а и предстоящото ни присъединяване към Европейския съюз изисква още по-голяма адаптивност и към условията на развития Европейски пазар.

Посочвайки, че жизнения стандарт и нивото на доходи в страната са ниски никъде вносителите не споменават за съотношението качество - цени на предлаганите таксиметровите услуги. Още по-необосновано е внушението за някаква дискриминация по отношение на визирания кръг, според тях, засегнат от посочената разпоредба. В тази връзка следва да отбележим, че на таксиметровия пазар извършват услуги и автомобили на повече от 20- 25 години и имайки предвид амортизацията им и изминатите от тях километри, те представляват сериозна заплаха за живота и здравето не само на потребителите на таксиметровите услуги, а като цяло - на българските граждани.

Народните представители, внесли искането изтъкват, че възрастта на автомобилите не е единствен критерий за техническата им годност и изправност. Те заявяват, че въпросът за техническата изправност на пътните превозни средства е законодателно решен чрез хармонизация с изискванията на Европейския съюз чрез Наредба № 32 за периодичните прегледи за проверка на техническата изправност на пътните превозни средства, издадена от министъра на транспорта. Именно следвайки тази логика законодателят прие разпоредби засилващи контролът над пунктовете, извършващи техническите прегледи. Но както и самите искатели заявяват, това също е недостатъчно условие за сигурността и

безопасността на движението по пътищата. Водени от мотивите за опазването живота и здравето на гражданите законодателят въведе и изискване за минимална възраст на водачите на превозните средства, осъществяващи таксиметров превоз на пътници - 21 години.

По § 31, т. 2 и 3 от Заключителните разпоредби

Визираните разпоредби имат за цел да осигурят поетапното обновяване на автомобилния парк, като предоставят възможности за постепенното въвеждане на изискванията на Закона на пазара на таксиметровите услуги. Те са пряко свързани с атакуваните по-горе разпоредби и регламентират момента на влизането в сила на определени разпоредби от закона. Законът позволява те да упражняват своята дейност, ако не са изтекли повече от 10 години от първоначалната регистрация на автомобилите им.

Изискването за 10-годишна възраст на превозните средства извършващи таксиметров превоз на пътници влиза в сила както следва:

За автомобили с първа регистрация до 1 януари 1990 г. - от 1 юли 2006 г., а за автомобили с първа регистрация след 1 януари 1990 г. - от 1 януари 2007 г.”

Считаме, че искането на народните представители за установяване противоконституционност на разпоредбите на § 4, ал. 1 относно чл. 6, ал. 1, т. 5, § 14, т. 1 относно чл. 24, ал. 2 и § 31, т. 2 и 3 от Заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за автомобилните превози /обн. ДВ, бр. 92 от 2005 г./ е неоснователно и горесцитираните разпоредби не противоречат на Конституцията на Република България.

